

บริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด
AIMPHAN PRESS CO., LTD.

หนังสือเรียนรายวิชาเพิ่มเติม

การป้องกันการทุจริต

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ผู้เรียบเรียง

ดร.พิทักษ์	เผือกมี	ศษ.บ. (สังคมศึกษา), ศษ.ม. (การสอนสังคมศึกษา), ปร.ด. (สังคมวิทยา)
------------	---------	---

ผู้ตรวจ

ผศ. ดร.ชนะศึก	วิเศษชัย	ร.บ. (การเมืองการปกครอง), ค.บ. (ภาษาอังกฤษ), ร.ม. (การปกครอง), ร.ด. (รัฐศาสตร์)
ผศ. ดร.พลยมณ	สินหน่ง	ศศ.บ. (เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา), ศศ.ม. (รัฐศาสตร์), ปร.ด. (การเมือง)
ผศ. ดร.นนท์ธนธี	ดุลยทวีสิทธิ์	ศศ.บ. (บริหารรัฐกิจ), ศศ.บ. (เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา), ร.ม. (การเมือง), รป.ด. (นโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐ)

บรรณาธิการ

รศ. ดร.พัชรี	กล่อมเมือง	บธ.บ. (คอมพิวเตอร์ธุรกิจ), ร.ม. (การเมืองการปกครอง), ปร.ด. (การเมือง)
--------------	------------	--

ปีที่พิมพ์ 2566

พิมพ์ครั้งที่ 1

ISBN : 978-616-07-2355-3

จัดพิมพ์โดย บริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

ฝ่ายการตลาด, ฝ่ายผลิตและจัดส่ง, ฝ่ายการเงินและบัญชี :

69/109 หมู่ 1 ซ.พระแม่การุณย์ ต.บ้านใหม่ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120
โทร. 0 2584 5889, 0 2584 5993, 0 2961 4580-2
โทรสาร 0 2961 5573, 0 2582 2313

ฝ่ายวิชาการ :

87/122 ถ.เทศบาลสงเคราะห์ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทร. 0 2954 4818-20, 0 2953 8168-9
โทรสาร 0 2580 2923

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ ลิขสิทธิ์เป็นของบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

คำอธิบายรายวิชา

รายวิชาเพิ่มเติม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา 40 ชั่วโมง จำนวน 1 หน่วยกิต

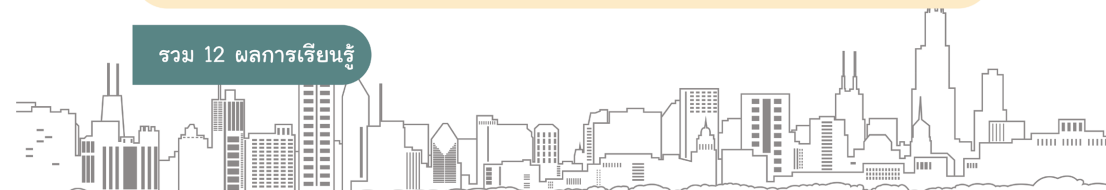
ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมือง และรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต

โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ การฝึกปฏิบัติจริง การทำโครงการ กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) การอภิปราย การสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่าน และการเขียน เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านการทุจริต

ผลการเรียนรู้

- 1 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม
- 2 สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมได้
- 3 ตระหนักและเห็นความสำคัญในการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม
- 4 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
- 5 ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
- 6 ตระหนักและมีความละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริต
- 7 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต
- 8 ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต
- 9 ตระหนักและเห็นความสำคัญของ STRONG และมีจิตพอเพียงในการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ
- 10 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
- 11 ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
- 12 ตระหนักและเห็นความสำคัญของการเป็นพลเมืองที่ดีและมีความรับผิดชอบต่อสังคมในการป้องกันการทุจริต

รวม 12 ผลการเรียนรู้

คำนำ

หนังสือเรียนรายวิชาเพิ่มเติม **การป้องกันการทุจริต** ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เล่มนี้ได้เรียบเรียงขึ้นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เพื่อให้นักเรียนได้ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน ช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในการป้องกันการทุจริต การเห็นผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

เนื้อหาในหนังสือเล่มนี้แบ่งออกเป็น 4 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต และ พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเรียนรายวิชาเพิ่มเติม **การป้องกันการทุจริต** ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เล่มนี้ จะอำนวยประโยชน์ต่อครูผู้สอนและนักเรียนที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรต่อไป

ฝ่ายวิชาการ บริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

สารบัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

การคิดแยกแยะระหว่าง
ผลประโยชน์ส่วนตนและ
ผลประโยชน์ส่วนรวม

1

- ความหมาย และรูปแบบของการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม

2

- ระบบคิดฐานสิบและระบบคิดฐานสอง

7

- กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต

11

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

ความละเอียดและความไม่ทน
ต่อการทุจริต

17

- ความหมาย รูปแบบ และสาเหตุของการทุจริต

18

- ลักษณะของความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต

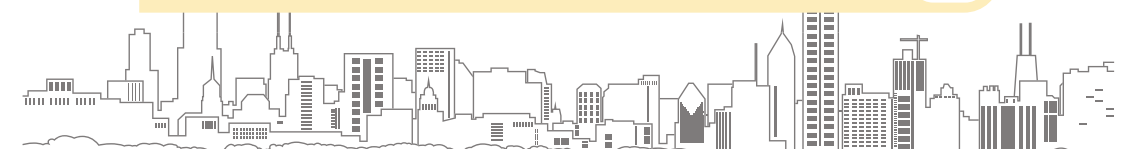
21

- ผลกระทบของการทุจริตที่เป็นปัญหาในระดับประเทศ

24

- แนวทางการแก้ปัญหาการทุจริตที่เกิดขึ้นในประเทศไทย

26

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

STRONG : จิตพอเพียง ด้านทุจริต

35

- STRONG : จิตพอเพียงด้านทุจริต

36

- ความพอเพียงกับการต่อต้านการทุจริต

38

- ความโปร่งใสกับการต่อต้านการทุจริต

42

- การด้านทุจริตในระดับสังคมโลก

46

- แนวทางการป้องกันการทุจริตระดับสังคมโลก

49

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

พลเมืองกับความรับผิดชอบ ต่อสังคม

53

- ความหมายและลักษณะของพลเมืองที่ดี

54

- แนวทางการสร้างเสริมสำนึกความเป็นพลเมือง

56

- การละเมิดสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง

61

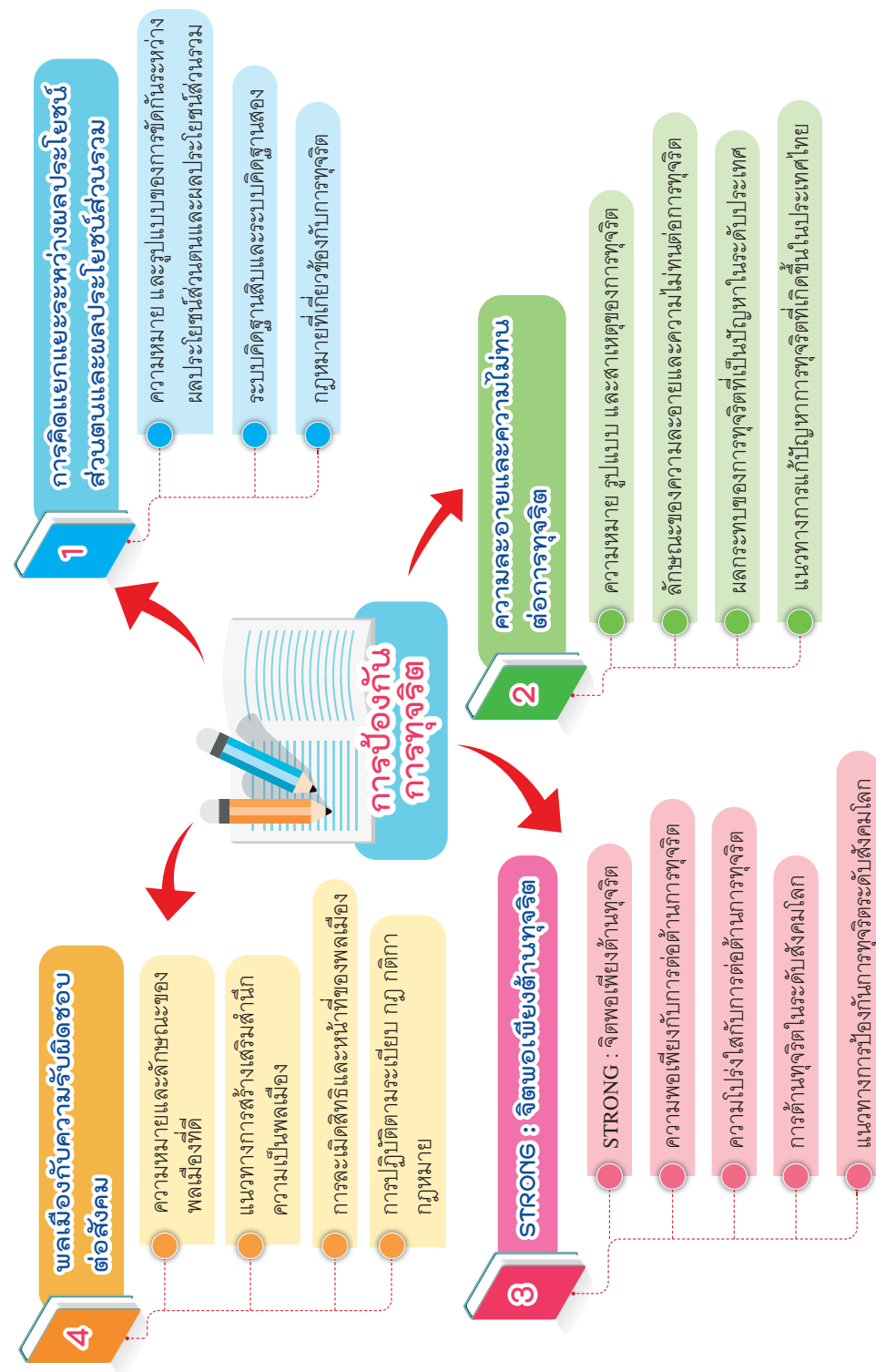
- การปฏิบัติตามระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย

66

บรรณานุกรม

72

หน่วยการเรียนรู้ที่

1

การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม

แนวคิด

การวิเคราะห์ คิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม เป็นพื้นฐานของการแก้ปัญหาการทุจริตในสังคม มีแนวคิดจากการวิเคราะห์ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันอย่างเด็ดขาด โดยใช้ระบบคิดฐานสองเพื่อหลีกเลี่ยงผลประโยชน์ทับซ้อนในทุกรูปแบบ ประกอบกับการศึกษาเรียนรู้จากกรณีศึกษา และการอภิปรายปัญหาการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม เพื่อเป็นกรณีตัวอย่างในการเรียนรู้และป้องกันการทุจริตในสังคม

สาระการเรียนรู้

- ความหมาย และรูปแบบของการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม
- ระบบคิดฐานสิบและระบบคิดฐานสอง
- กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต

ผลการเรียนรู้

- มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม
- สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมได้
- ตระหนักและเห็นความสำคัญในการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม

2

ความหมาย และรูปแบบของการขัดกันระหว่าง
ผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม

ประโยชน์ส่วนตน หมายถึง การที่บุคคลทั่วไปในฐานะเอกชนหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ
กระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์ส่วนตน ครอบครัว เครือญาติ พวกพ้อง หรือของกลุ่มใน
สังคมที่มีความสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อหาประโยชน์ในทางการเงินหรือในทางธุรกิจ

ประโยชน์ส่วนรวม หมายถึง การที่บุคคลในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ กระทำการใด ๆ
ตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม หรือการศึกษา
ผลประโยชน์ส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ของหน่วยงาน ประชาชน และประเทศชาติ

เมื่อพิจารณาจากความหมายข้างต้น หากบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแยกแยะเรื่อง
ผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันไม่ได้ก็อาจกระทำการใด ๆ ที่ขัดต่อ
ผลประโยชน์ส่วนรวม หรือเจ้าหน้าที่รัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบในกิจการของรัฐหรือองค์กรของรัฐ
เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีผลประโยชน์ส่วนตนเข้าไปแอบแฝง จึงก่อให้เกิด
การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวมขึ้น หรือที่เรียกว่า **ผลประโยชน์
ทับซ้อน** ซึ่งเป็นการทุจริตในสังคม ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องศึกษาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการ
แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์
ส่วนรวมอย่างชัดเจน

3

รูปแบบของการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน
และผลประโยชน์ส่วนรวม

การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมมีได้หลายรูปแบบ ไม่จำกัด
อยู่เฉพาะในรูปแบบของตัวเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์ในรูปแบบอื่น ๆ ด้วย
รูปแบบของการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมมี 5 รูปแบบ ดังนี้

1 ทาผลประโยชน์ให้ตนเอง เป็นการใช้อำนาจเพื่อตนเอง เช่น การใช้อำนาจ
ของครูบังคับให้นักเรียนมาเรียนพิเศษกับตน การใช้อำนาจให้บุตรหลานของตน
เข้าเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงหรือรับเข้าทำงาน

2 รับผลประโยชน์ เป็นการรับสินบน รับของขวัญ หรือรับเงินใต้โต๊ะ เช่น ผู้อำนวยการ
โรงเรียนรับเงินจากผู้ปกครองเพื่อให้บุตรหลานของตนเข้าเรียนในโรงเรียนเจ้าหน้าที่รัฐ
รับของขวัญจากผู้มาติดต่อราชการเพื่อการดำเนินงานที่รวดเร็วขึ้น ครูรับสินบนจาก
ผู้ปกครองให้ช่วยเพิ่มคะแนนให้บุตรหลานของตน การรับของขวัญจากบริษัทธุรกิจ
หน่วยงานราชการรับเงินบริจาคสร้างสำนักงานจากธุรกิจที่เป็นลูกค้าของหน่วยงาน หรือ
แม้กระทั่งในการใช้งบประมาณของรัฐเพื่อจัดซื้อจัดจ้างแล้วเจ้าหน้าที่ได้รับของแถมหรือ
ประโยชน์อื่นตอบแทน เป็นต้น

3 การใช้อิทธิพล เป็นการเรียกผลตอบแทนจากการใช้อิทธิพลในตำแหน่งหน้าที่
ส่งผลให้เป็นคุณแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอย่างไม่เป็นธรรม เช่น นายสายฟ้าใช้ตำแหน่ง
หน้าที่ข่มขู่ผู้บังคับบัญชาให้หยุดทำการตรวจสอบบริษัทของภรรยาของตน เป็นต้น

4 ใช้ทรัพย์สินของหน่วยงานเพื่อประโยชน์ส่วนตน เช่น ครูนำเอารถของโรงเรียน
ไปใช้รับ-ส่งลูกของตน หรือพนักงานของหน่วยงานราชการนำคอมพิวเตอร์ของ
องค์กรไปใช้เพื่อทำงานส่วนตัว การนำโทรศัพท์มือถือของราชการไปใช้ในงานส่วนตัว เป็นต้น

5 ใช้ข้อมูลลับของหน่วยงาน เพื่อรับสิ่งตอบแทนที่เป็นประโยชน์ในรูปของเงินหรือ
ประโยชน์อื่น ๆ หรือนำไปเปิดเผยกับญาติและพวกพ้องของตนเพื่อแสวงหาประโยชน์
จากข้อมูลเหล่านั้น เช่น นายทิวเขา ซึ่งเป็นผู้บริหารระดับสูงของรัฐทราบว่าการตัดถนนผ่าน
บริเวณใด ก็จะเข้าไปซื้อที่ดินนั้นในนามของภรรยา หรือทราบว่าจะมีการซื้อขายที่ดินเพื่อทำ
โครงการของรัฐก็จะเข้าไปซื้อที่ดินนั้นเพื่อเก็งกำไรและขายให้กับรัฐในราคาที่สูงขึ้น

4

ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมและการทุจริต

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎแห่งศีลธรรม กล่าวคือ เป็นข้อควรประพฤติปฏิบัติของสังคมหนึ่ง ๆ

จริยธรรม เป็นข้อควรประพฤติปฏิบัติของสังคมหนึ่ง ๆ เป็นหลักสำคัญในการควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคม เปรียบเสมือนโครงสร้างพื้นฐานที่ทุกคนต้องยึดถือปฏิบัติ ถ้ากระทำการใดที่ขัดต่อหลักผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมซึ่งคือผลประโยชน์ทับซ้อน ก็ถือว่าเป็นความผิดทางจริยธรรม เพราะนับเป็นการทุจริต

การทุจริต ผลของการกระทำที่ขัดกับจริยธรรม และกฎหมายในเรื่องผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายโดยตรง มีบทลงโทษชัดเจนทั้งทางกฎหมายและทางสังคม จึงไม่ควรจะทำการทุจริตใด ๆ เพื่อก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตนเอง ผู้อื่น และประเทศชาติ เช่น ทุจริตการสอบแข่งขัน การนำเงินกองกลางของชั้นเรียนมาใช้ส่วนตัว ช้อเสี่ยงในการเป็นประธานนักเรียน เป็นต้น

ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมและการทุจริต คือ การทำผิดจริยธรรม เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์หรือคุณค่าของสังคมหนึ่ง ๆ แต่อาจไม่ได้มีบทลงโทษทางกฎหมายรองรับ เช่น การใช้ชีวิตหรูหราฟุ่มเฟือยในสังคมที่ขบเน้นวิถีชีวิตพอเพียง อาจขัดกับหลักจริยธรรมเรื่องความพอเพียงของสังคมนั้น ๆ แต่ไม่ผิดกฎหมายหรือมีบทลงโทษทางกฎหมายใด ๆ ในความหมายของการทุจริต และเพื่อป้องกันการทุจริตจึงมีการนำหลักธรรมมาปรับใช้เพื่อแก้ปัญหาการทุจริตที่นักเรียนสามารถทำได้โดยง่ายที่สุด คือ ยึดถือ**หลักพราวาสธรรม 4 (หลักธรรมสำหรับผู้ครองเรือน)** ประกอบด้วย

5

1

สัจจะ คือ พูดจริง ทำจริง ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง และมีความจริงใจต่อผู้อื่น เช่น ถ้าเราไม่มีเวลาทำการบ้านส่งคุณครูควรจะบอกกับคุณครูตรง ๆ ว่าทำไมทำไม่ได้ ไม่ใช่ไปใช้บริการรับจ้างทำการบ้านแล้วนำไปส่งคุณครู หรือแม่ค้าที่ร้านอาหารทอนเงินให้เราเกิน เราก็ควรนำเงินส่วนนั้นไปคืน

2

ทมะ คือ รู้จักข่มใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติในทางที่ดี เช่น กระดาศคำตบของเพื่อน ปลิวมาที่โต๊ะของไช่ตุ่น แต่เขาก็ไม่ลอกคำตบแต่อย่างใด

3

ขันติ คือ การอดทน เช่น ยืนไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ เธอจึงตั้งใจอ่านทบทวน และให้เพื่อน ๆ ช่วยติวให้

4

จาคะ คือ การเสียสละ เช่น ช่วยติวสอบให้เพื่อนในวิชาที่ตนถนัด หรือเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

อ่านเพิ่มเสริมความรู้

หลักอินทภาษ เป็นคำสั่งสอนว่าด้วยการเป็นตุลาการที่ดีจะต้องไม่มีอคติ 4 ประการ คือ

1. **ฉันทาคติ (รัก)** อย่าเห็นแก่อำมีสินจ้าง อย่าเข้าข้างด้วยฝ่ายโจทก์หรือจำเลย เพราะผลประโยชน์ค่าจ้าง
2. **โทสาคติ (โกรธ)** อย่าตัดสินความด้วยความโกรธ พยาบาท อาฆาต เพราะผู้นั้นเป็นปฏิปักษ์แก่ตน
3. **ภยาคติ (กลัว)** ต้องมีจิตใจให้มั่นคง ไม่หวั่นไหว กลัวฝ่ายโจทก์หรือจำเลย เพราะเป็นผู้มีอำนาจ มีกำลังพวกพ้องมาก หรือมีตำแหน่งใหญ่โต
4. **โมหาคติ (หลง)** ตัดสินตามกฎหมายข้อบังคับ ไม่หลงงมงาย ไม่ตีความเอาเอง เกินขอบเขตของกฎหมาย มีความแม่นยำตรงทางหลักวิชา

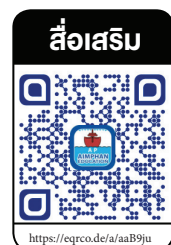
6

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับครูและนักเรียน

ร่างประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญาและบุคลากรทางการศึกษา ข้อ 8 (1) กำหนดไว้ว่า “ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน โดยไม่กระทำการหรือประกอบอาชีพเสริมซึ่งมีลักษณะเป็นประโยชน์ทับซ้อนหรือเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม”

การประกอบอาชีพเสริมของครูไม่ใช่เรื่องของการขัดกันแห่งประโยชน์ และเพื่อความชัดเจนการประกอบอาชีพเสริมของครูในที่นี้หมายถึงการประกอบอาชีพเสริมของครูนอกเวลาราชการ ไม่ได้ใช้เวลาราชการ ไม่ได้ใช้ทรัพยากรอื่นของส่วนรวม เพื่อการประกอบอาชีพเสริมของตน หากฝ่าฝืนใช้เวลาหรือทรัพยากรของส่วนรวมเพื่อตนเองก็เป็นเรื่องของการเบียดบังเวลาและทรัพยากรของส่วนรวมเพื่อตนเอง ไม่ใช่เรื่องของการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และอาชีพเสริมนั้นไม่ขัดต่อกฎหมาย ไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีที่จะส่งผลเสียต่อนักเรียนและต่อประเทศชาติ

7

ระบบคิดฐานสิบและระบบคิดฐานสอง

การปฏิบัติงานแบบใช้ระบบคิดฐานสิบและระบบคิดฐานสองเป็นแนวคิดที่นำเอาเรื่องระบบเลขฐานสิบและเลขฐานสองมาเปรียบเทียบกันเพื่อประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต รวมถึงการปฏิบัติงานในหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทำให้สามารถแยกแยะเรื่องราวหน้าที่กับเรื่องส่วนตัวหรือผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันได้อย่างชัดเจน

ระบบเลขฐานสิบ

หมายถึง ระบบที่มีตัวเลข 10 ตัว คือ 0-9 เพื่อใช้บอกปริมาณ ขนาด เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน สอดคล้องกับระบบ Analog ที่ใช้คำต่อเนื่องหรือแทนความหมายของข้อมูลโดยใช้ฟังก์ชันที่ต่อเนื่อง โดยการส่งสัญญาณแบบ Analog จะถูกรบกวนให้มีการแปลความหมายผิดพลาดได้ง่าย เช่น สัญญาณเสียงในสายโทรศัพท์ เป็นต้น

ระบบคิดฐานสิบ (Analog Thinking)

เป็นระบบการคิดวิเคราะห์ที่มีตัวเลือกที่หลากหลาย ซับซ้อน **ยอมรับ** กับคำพูดที่ว่า “**ทุจริตบ้างก็ไม่เป็นไร ถ้าเรา (ส่วนรวม) ได้ประโยชน์**” เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับการดำเนินชีวิตหรือปฏิบัติหน้าที่ จะทำให้เราต้องใช้ความคิดและดุลพินิจในการตัดสินใจหลายทางเลือก อาจทำให้เกิดความสับสนในการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม และเมื่อเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนก็มักจะยึดผลประโยชน์ส่วนตนเป็นหลักนำไปสู่การทุจริต เช่น

- ส้มอยากเป็นประธานนักเรียนเพราะมีนโยบายเพื่อสังคมและจะได้มีนโยบายมาปฏิบัติได้ จึงนำเงินไปแจกเพื่อน ๆ เพื่อให้เลือกตน
- คุณครูน้อยหน่านารถของโรงเรียนไปใช้ธุระส่วนตัว
- เจ้าหน้าที่รัฐรับของขวัญจากผู้มาติดต่อราชการ

8

ระบบเลขฐานสอง

หมายถึง ระบบเลขที่มีสัญลักษณ์เพียงสองตัว คือ 0 กับ 1 สอดคล้องกับการทำงานระบบ Digital ที่มีลักษณะการทำงานภายในเพียง 2 จังหวะ คือ 0 กับ 1 หรือ ON กับ OFF ซึ่งมีข้อดีคือทำให้เกิดความผิดพลาดน้อยลง

ระบบคิดฐานสอง (Digital Thinking)

เป็นระบบการคิดวิเคราะห์ข้อมูลที่สามารถเลือกได้เพียง 2 ทางเลือกเท่านั้น เช่น ใช่ กับ ไม่ใช่, จริง กับ เท็จ และผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม เป็นต้น และ**ไม่ยอมรับ**กับคำพูดที่ว่า **“ทฤษฎีบ้างก็ไม่มีเป็นไร ถ้าเรา (ส่วนรวม) ได้ประโยชน์”** สามารถแยกแยะเรื่องต่าง ๆ ออกจากกันได้อย่างชัดเจนว่าเรื่องใดถูก เรื่องใดผิด สิ่งใดทำได้ สิ่งใดทำไม่ได้ โดยเฉพาะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมที่จะต้องแยกออกจากกันอย่างเด็ดขาด เมื่อเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนก็มักจะยึดผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก

- มินนี่ไม่ฝ่าไฟแดงถึงแม้ว่าเธอจะรีบไปทำธุระก็ตาม
- มาร์คไม่นำเงินส่วนกลางของห้องไปใช้ส่วนตัว
- คุณครูใช้บริการร้านล้างรถแทนการใช้น้ำของโรงเรียนล้างรถ
- เจ้าหน้าที่รัฐไม่ใช้โทรศัพท์ของหน่วยงานคุยธุระส่วนตัว

ความแตกต่างระหว่างระบบคิดฐานสิบและระบบคิดฐานสอง

ระบบคิด “ฐานสิบ Analog” เป็นระบบการคิดวิเคราะห์ข้อมูลที่มีตัวเลขหลายตัว และอาจหมายถึงโอกาสที่จะเลือกได้หลายทาง เกิดความคิดที่หลากหลาย ซับซ้อน ซึ่งการตัดสินใจเลือกนี้ มี “ประโยชน์” เป็นฐานในการชั่งตวงวัดของการตัดสินใจ โดยผู้ตัดสินใจเลือกจะเลือกแนวทางที่ตนเห็นว่า “น่าจะเป็นประโยชน์มากที่สุด” ซึ่งยอมเปิดช่องในการเลือกผลประโยชน์ส่วนตนเข้าไปซ้อนทับเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจ (ไม่ว่าจะเจตนาหรือไม่ก็ตาม) มากกว่าเลือกผลประโยชน์ส่วนรวม เหตุเพราะตามพฤติกรรมของมนุษย์นั้นมีความโน้มเอียงเลือกผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าหรือก่อนผลประโยชน์ส่วนรวมอยู่เสมอ

9

หากนำมาเปรียบเทียบกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งเป็นตำแหน่งหน้าที่ที่ต้องทำเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม จะทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องใช้ดุลพินิจเยอะ ซึ่งคือการเปิดช่องในการเลือกแนวทางของการตัดสินใจ อันอาจจะนำผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมมาปะปนกัน เป็นการแยกผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันไม่ได้ และนำไปสู่ผลประโยชน์ทับซ้อน

เช่น เจ้าหน้าที่รัฐนำรถของหน่วยราชการหรือองค์กรไปใช้ส่วนตัว เพื่ออำนวยความสะดวกให้ตนเองสามารถทำงานได้สะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพต่องานในองค์กรมากขึ้น ซึ่งจะเห็นว่าแม้ประเมินในแง่ประโยชน์แล้วจะดูเหมือน “เป็นประโยชน์ต่อองค์กรและส่วนรวม” แต่กระนั้น ก็เป็นการเอื้อประโยชน์ส่วนตนเข้าไปด้วยเช่นกัน แบบนี้ต้องถือว่า แม้ส่วนรวมจะได้ประโยชน์แต่ก็มีผลประโยชน์ส่วนตนทับซ้อนรวมอยู่ด้วยเช่นกัน

ระบบคิด “ฐานสอง Digital” เป็นระบบการคิดวิเคราะห์ข้อมูลที่สามารถเลือกได้เพียง 2 ทางเท่านั้น คือ 0 (ศูนย์) กับ 1 (หนึ่ง) เป็นระบบการเลือกแบบชัดเจนตายตัวเพียง 2 ทางให้เลือก เช่น

•	ใช่ กับ ไม่ใช่
•	จริง กับ เท็จ
•	ทำได้ กับ ทำไม่ได้
•	ประโยชน์ส่วนตน กับ ประโยชน์ส่วนรวม

ซึ่งเป็นระบบการเลือกที่ชัดเจนตายตัว ไม่ต้องชั่งใจ ไม่ต้องสร้างทางเลือก แต่เป็นการตัดสินใจเลือกตามหน้าที่หรือกฎเกณฑ์บางอย่างที่มีอยู่แล้วอย่างใดอย่างหนึ่งว่า “ของส่วนตนก็คือของส่วนตน ของส่วนรวมก็คือของส่วนรวม”

วิธีคิดดังกล่าวนี้จึงเหมาะกับการนำมาเปรียบเทียบกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งอยู่ในฐานะหน้าที่ของการทำงานเพื่อส่วนรวม เพราะใช้ทรัพยากรของส่วนรวมเป็นหลัก จึงต้องสามารถแยกเรื่องตำแหน่งหน้าที่ (การทำเพื่อส่วนรวม) กับเรื่องส่วนตนออกจากกันอย่างเด็ดขาด และไม่กระทำการที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม อันอาจเปิดช่องนำไปสู่ผลประโยชน์ทับซ้อนและการทุจริต

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่า ระบบคิด “ฐานสิบ Analog” จึงไม่มีความกระชับชัดในการแยกระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันชัดเจน และอาจจะเอื้ออำนวยต่อการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนได้มากกว่า ระบบคิด “ฐานสอง Digital” ที่มีความกระชับชัดเรื่องการแยกผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมได้ดีกว่า และเป็นระบบคิดที่ป้องกันเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนและการทุจริตได้ดีกว่า

10

ตัวอย่างสถานการณ์

กล้วยหอมมาถึงโรงอาหารเช้าและพบว่าร้านข้าวมันไก่แถวยาวเหยียด

🔍 หากนำ**ระบบคิดฐานสิบ**มาใช้ ทำให้กล้วยหอมสับสนว่าควรทำอะไร จะไปซื้อร้านอื่น หรือไปสหกรณ์โรงเรียนเพื่อซื้ออาหารประเภทอื่นมารับประทาน แต่กล้วยหอมอยากรับประทานข้าวมันไก่มาก และเมื่อเขาเห็นเพื่อนที่ยืนอยู่ต้นแถวกล้วยหอมจึงคิดจะฝากเพื่อนซื้อเพิ่มให้ตนอีก 1 จาน เพราะคิดว่าไหน ๆ เพื่อนก็จะซื้อแล้ว ฝากซื้อเพิ่มสัก 1 จาน ก็คงไม่เสียหายอะไร

🔍 หากนำ**ระบบคิดฐานสอง**มาใช้ ทำให้กล้วยหอมมีทางเลือกแค่สองทาง คือ ฝาก กับ ไม่ฝาก เพราะถ้าฝากเพื่อนซื้อก็เท่ากับการแข่งขันคนอื่น ๆ ที่รอซื้อ ถือเป็นการทุจริต แม้จะเพียงเล็กน้อยแต่การทุจริตก็เกิดขึ้นแล้ว กล้วยหอมจึงควรต่อแถวเพื่อรอซื้อด้วยตนเอง

จอมชนลืมหืมทำการบ้านวิชาคณิตศาสตร์มาส่งคุณครูกาสะลอง

🔍 หากนำ**ระบบคิดฐานสิบ**มาใช้ จอมชนจะมีทางเลือกหลายทาง เช่น บอกเหตุผลกับคุณครูในการลืมหืมทำการบ้านครั้งนี้ หรือทำการบ้านให้เสร็จก่อนที่จะถึงคาบวิชาคณิตศาสตร์ จนในที่สุดจอมชนอาจเลือกวิธีการลอกการบ้านเพื่อน หรือถ้าไม่ว่างลอกการบ้านเพื่อน จอมชนอาจใช้บริการรับจ้างทำการบ้าน เพราะเป็นวิธีที่ง่ายและรวดเร็ว มีการบ้านส่งคุณครูและไม่โดนหักคะแนน ซึ่งถือเป็นการทุจริตอีกทางหนึ่ง และส่งผลกระทบทั้งต่อตนเองและผู้อื่นในอนาคต จอมชนอาจเคยชินกับการลอกการบ้านเพื่อนจนขาดการเรียนรู้และการพยายามด้วยตนเอง ขาดความรับผิดชอบในการเรียน

🔍 หากนำ**ระบบคิดฐานสอง**มาใช้ ทำให้จอมชนมีตัวเลือกแค่สองทาง คือ ลอก กับ ไม่ลอก เพราะการลอกการบ้านคือการทุจริต ไม่ซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น รวมทั้งการสนับสนุนการทุจริตโดยการใช้บริการรับจ้างทำการบ้าน จอมชนจึงเลือกไม่ลอกการบ้านเพื่อน และเลือกที่จะบอกเหตุผลกับคุณครูในการลืมหืมทำการบ้าน และในครั้งหน้าจอมชนต้องมีความรับผิดชอบมากกว่านี้

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต

11

การแก้ไขปัญหาคาการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมนั้น ได้มีแนวทางการแก้ไขต่าง ๆ และมีการตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตมากขึ้น เพื่อเป็นหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน ทำให้ผู้กระทำผิดต่อหน้าที่ได้รับบทลงโทษจากการทุจริต และประพฤติดีขึ้น ดังนี้

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1 (1)

คำว่า “โดยทุจริต” ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1 (1) “โดยทุจริต” หมายความว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย สำหรับตนเองหรือผู้อื่น องค์กรประกอบของคำว่า “โดยทุจริต” มีดังนี้

- 1 แสวงหาประโยชน์ ซึ่งการแสวงหาประโยชน์ในที่นี้ หมายถึง ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินและประโยชน์ที่มีทรัพย์สินด้วย
- 2 ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย หมายถึง ต้องเป็นประโยชน์ที่ผู้แสวงหา นั้นไม่มีสิทธิจะได้รับตามกฎหมาย ในทางกลับกัน ถ้าประโยชน์นั้นผู้แสวงหา มีสิทธิจะได้รับตามกฎหมายแล้ว ย่อมมิใช่ทุจริต
- 3 สำหรับตนเองหรือผู้อื่น หมายถึง การแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายนั้น เพื่อต้องการเอาประโยชน์เป็นของตนเองหรือของผู้อื่น หรือร่วมกัน

12

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 4

คำว่า “**ทุจริตต่อหน้าที่**” หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือ
หน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือ
หน้าที่ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อแสวงหา
ประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคำว่า “**ทุจริตและประพฤติมิชอบ**”

มาตรา 147 ตามประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า “ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ซื้อ
ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สินใด เบียดบังทรัพย์สินนั้นเป็นของตน หรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต
หรือยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์สินนั้นเสีย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุก
ตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท”

มาตรา 157 ตามประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า “ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน ปฏิบัติหรือ
ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติ หรือ
ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่
สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา 82 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 บัญญัติไว้ว่า
“ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรม
ห้ามมิให้อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตน ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือ
ทางอ้อมหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ
โดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และ
เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง”

13

ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 863/2513

คำว่า “**โดยทุจริต**” หมายความว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วย
กฎหมายสำหรับตนเองและผู้อื่น การที่จำเลยทั้งสองสมคบหลอกลวงโจทก์โดย
จำเลยที่ 2 แสดงตนต่อโจทก์ว่าเป็นนาย ข. เจ้าของที่ดินตาม น.ส.3 จนโจทก์หลงเชื่อทำหนังสือ
รับรองทรัพย์สินขอประกันตัวนาย ก. ต่อศาลนั้น แม้จะไม่ปรากฏว่าจำเลยได้รับประโยชน์เป็น
ทรัพย์สินแต่อย่างใดก็ตาม ก็ให้นาย ก. ได้รับประโยชน์จากการใช้หนังสือรับรองทรัพย์สินนั้นอ้าง
ต่อศาลจนได้รับประกันตัวไป ซึ่งย่อมถือว่าเป็นการแสวงหาประโยชน์สำหรับผู้อื่นอันเป็นการกระทำ
โดยทุจริตเช่นกัน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8329/2540

การที่จำเลยที่ 1 เอาทรัพย์สินของผู้ตายไปฝังดินไว้ภายหลังจากผู้ตายโดยจะขุด
มาแบ่งกับพวกเมื่อเรื่องเงียบแล้ว ถือได้ว่าเป็นการเอาทรัพย์สินของผู้อื่นไปโดยทุจริต
เป็นการกระทำเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น
เข้าลักษณะความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334 แล้ว ส่วนจำเลยที่ 1
จะขุดเอาทรัพย์สินดังกล่าวขึ้นมาในภายหลังหรือไม่เป็นดุลพินิจของจำเลยที่ 1 ไม่ทำให้การกระทำ
ความผิดฐานลักทรัพย์ของจำเลยที่ 1 ที่เสร็จสมบูรณ์แล้วเปลี่ยนแปลงไป จำเลยที่ 1 จึงมีความผิด
ฐานลักทรัพย์

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 572/2517

จำเลยซึ่งเป็นปลัดอำเภอมีหน้าที่ทำตัวรูปพรรณสัณฐานลงลายมือชื่อ
ประทับตราตำแหน่งลงในตัวรูปพรรณที่รู้ว่าเป็นปลอมลายพิมพ์นิ้วมือเจ้าของสัตว์
ทำให้มีผู้ใช้เอกสารนั้นอ้างเมื่อถูกตรวจค้น แม้จะไม่ปรากฏว่าจำเลยได้รับผลประโยชน์แต่ประการใด
แต่ก็เป็นการทำให้จำเลยอื่นได้รับประโยชน์ในการใช้เอกสารนั้นไปอ้างเมื่อถูกตรวจค้นหรือถูกจับ
ถือได้ว่าเป็นการกระทำโดยทุจริตเช่นกัน จึงมีความผิดตามมาตรา 157, 161 และ 162(2)

14

คำพิพากษากฎีกาที่ 1845/2517

จำเลยเป็นเสมียนศาล พนักงานที่เก็บรักษาสำนวนความผู้พิพากษา หัวหน้าศาล ตั้งให้จำเลยเป็นกรรมการปลดเผาสำนวนร่วมกับผู้อื่น ในระหว่างการปลดเผาสำนวน จำเลยเอาแสตมป์เอกสารที่ฉีกออกจากสำนวนที่จะต้องปลดเผาไปเสีย การกระทำของจำเลยเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 158 เมื่อโจทก์ไม่มีพยานมาสืบว่าจำเลยนำแสตมป์เก่าที่ใช้แล้วนั้นไปใช้แสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ไม่พอฟังว่าจำเลยเบียดบังยกยอกแสตมป์เหล่านั้น เป็นประโยชน์ส่วนตัวโดยทุจริตจึงไม่มีความผิดตามมาตรา 147, 157 ด้วย

อ่านเพิ่มเสริมความรู้

การทุจริตถูกมองว่าเป็นความล้มเหลวอย่างหนึ่งของการเมืองระบอบประชาธิปไตยและเป็นปัญหาในระดับสากล รวมถึงเป็นปัญหาที่ฝังลึกในสังคมไทยมาอย่างยาวนาน ดังนั้นการแก้ปัญหการทุจริตจึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่จะต้องแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ โดยในแผนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 พ.ศ. 2560-2564 มีแผนยุทธศาสตร์ทั้งสิ้น 6 ยุทธศาสตร์ โดยในยุทธศาสตร์ที่ 5 คือ การปฏิรูปกลไกและกระบวนการปราบปรามการทุจริต มุ่งเน้นการปรับปรุงและพัฒนากลไกต่าง ๆ ของการป้องกันปราบปรามการทุจริต ให้สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับหลักนิติธรรม

15

สรุปท้ายหน่วยการเรียนรู้

การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม หมายถึง บุคคลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแยกแยะเรื่องผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมออกจากกัน ไม่ได้จึงกระทำการใด ๆ ที่ขัดต่อผลประโยชน์ส่วนรวม หรือเจ้าหน้าที่รัฐที่มีความรับผิดชอบในกิจการของรัฐหรือองค์กรของรัฐเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีผลประโยชน์ส่วนตัวเข้าไปแอบแฝง ประกอบด้วย 5 รูปแบบ คือ การหาและรับผลประโยชน์ให้ตนเอง การใช้อิทธิพล ใช้ทรัพย์สินของหน่วยงานเพื่อประโยชน์ส่วนตัว และใช้ข้อมูลลับของหน่วยงานเพื่อรับสิ่งตอบแทนที่เป็นประโยชน์ในรูปของเงินหรือประโยชน์อื่น ๆ

การปฏิบัติงานแบบใช้ระบบคิดฐานสอง เป็นแนวคิดที่นำเอาเรื่องระบบเลขฐานสองมาเพื่อประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นการปรับเปลี่ยนแนวความคิดของผู้คนในสังคมที่มีต่อการทุจริต รวมถึงการปฏิบัติงานในหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทำให้สามารถแยกแยะเรื่องภาระหน้าที่กับเรื่องส่วนตัวหรือผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันได้ อย่างชัดเจน

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต คือ บทลงโทษที่ชัดเจน เพื่อลงโทษผู้กระทำผิด ซึ่งความหมาย “โดยทุจริต” ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1 (1) หมายความว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้

- 1 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มทำ infographic เกี่ยวกับระบบคิดฐานสิบและระบบคิดฐานสอง
- 2 แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม สืบค้นคำพิพากษากฎีกาที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต กลุ่มละ 3 ตัวอย่าง

คำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้

- 1 ผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมต่างกันอย่างไร จงอธิบายและยกตัวอย่าง
- 2 จงอธิบายความหมายของการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
- 3 การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม มีกี่รูปแบบ จงอธิบายและยกตัวอย่างรูปแบบละ 2 ตัวอย่าง
- 4 จริยธรรมมีความหมายว่าอย่างไร
- 5 จริยธรรมและการทุจริตมีความสัมพันธ์กันอย่างไร จงอธิบาย
- 6 หลักจรรยาบรรณ 4 คืออะไร เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตอย่างไร
- 7 หลักอินทภาษ 4 คืออะไร เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตอย่างไร
- 8 ระบบจิตฐานสิบและระบบจิตฐานสองมีข้อดีและข้อเสียแตกต่างกันอย่างไร
- 9 จงยกตัวอย่างสถานการณ์ในชีวิตประจำวันของนักเรียนที่เชื่อมโยงกับระบบจิตฐานสอง มา 3 สถานการณ์
- 10 จงอธิบายความหมาย “โดยทุจริต” ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1 (1)

ความละอายและความไม่ทนต่อการทุจริต

แนวคิด

ความละอายและความไม่ทนต่อการทุจริต เป็นหลักคิดที่สำคัญในการต่อต้านการทุจริตในสังคม ซึ่งต้องเรียนรู้จากกฎระเบียบ กฎหมาย บทลงโทษต่าง ๆ ในสังคม เพื่อให้สังคมเกิดความละอายและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ รวมทั้งการแสดงออกซึ่งการต่อต้านและป้องกันการทุจริตทั้งในระดับประเทศและระดับโลก โดยเรียนรู้จากการศึกษาประเด็นการอภิปราย เสวนา สัมมนา ที่เกี่ยวกับการไม่ทนต่อการทุจริต พร้อมทั้งเสนอวิธีการปฏิบัติต่อสังคมอย่างถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

- ความหมาย รูปแบบ และสาเหตุของการทุจริต
- ลักษณะของความละอายและความไม่ทนต่อการทุจริต
- ผลกระทบของการทุจริตที่เป็นปัญหาในระดับประเทศ
- แนวทางการแก้ปัญหาการทุจริตที่เกิดขึ้นในประเทศไทย

ผลการเรียนรู้

- มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละอายและความไม่ทนต่อการทุจริต
- ปฏิบัติตนเป็นผู้ละอายและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
- ตระหนักและมีความละอายและไม่ทนต่อการทุจริต

